

Hvordan går det med fisken i oppdrettsanleggene?

Fokus på fiskevelferd
AquaNor 16.08.17

Tore S Kristiansen
Lars Stien
Havforskningsinstituttet

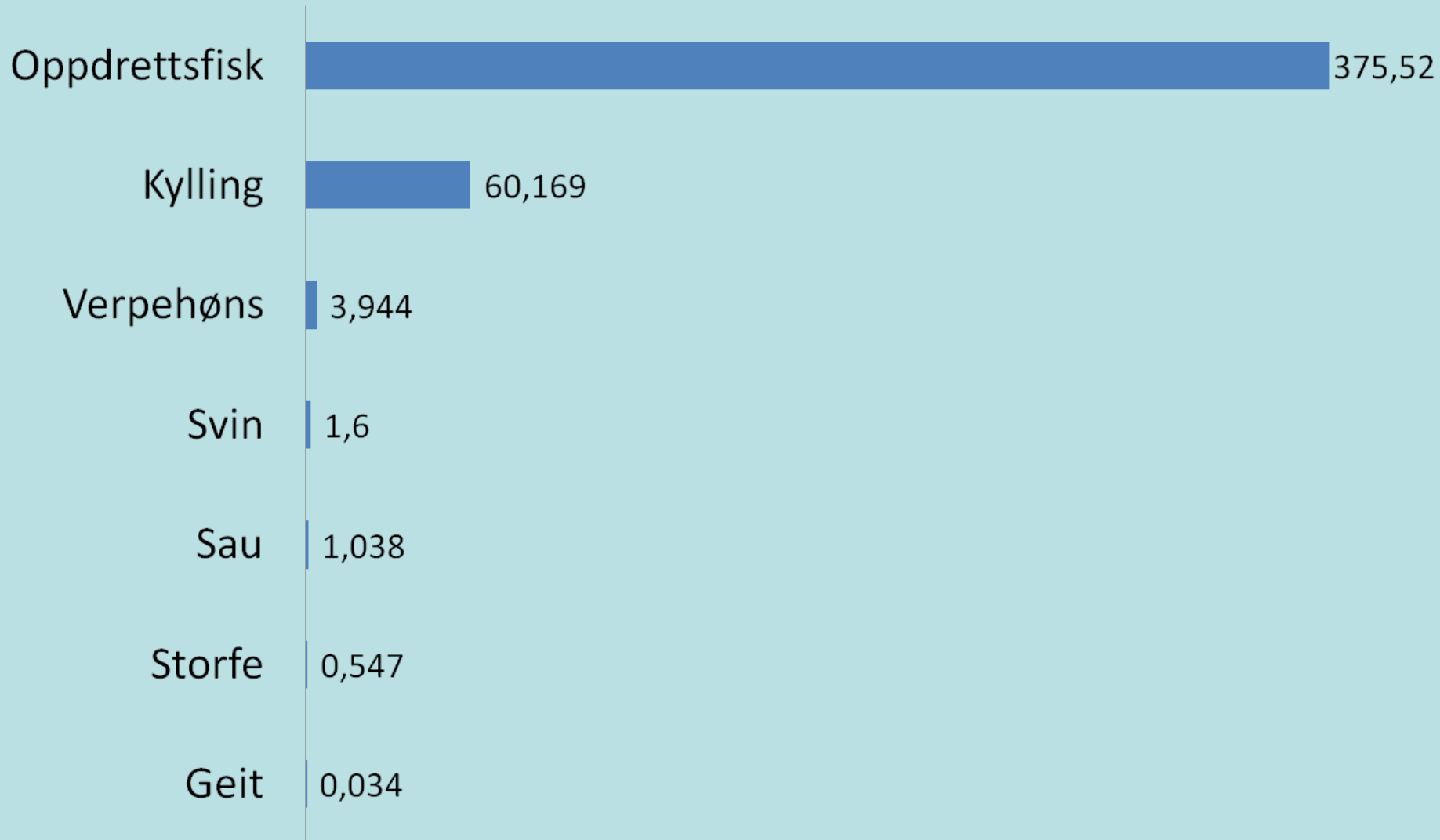
Fiske er beskyttet av Lov om dyrevelferd §3

- Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker.
- Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger.

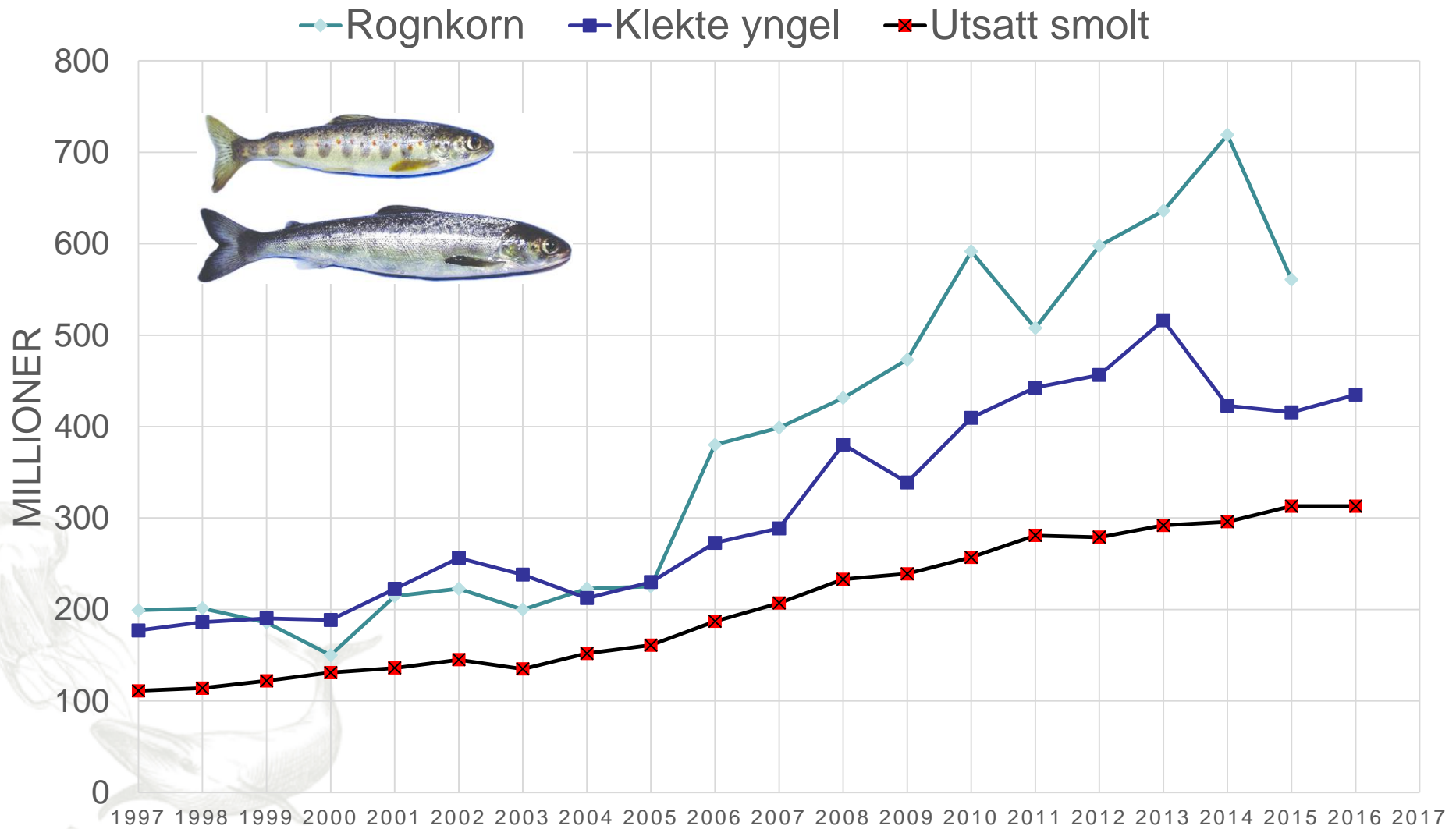

Oppdrettsfisken er Norges klart viktigste produksjonsdyr

Antall produksjonsdyr i Norge (millioner)

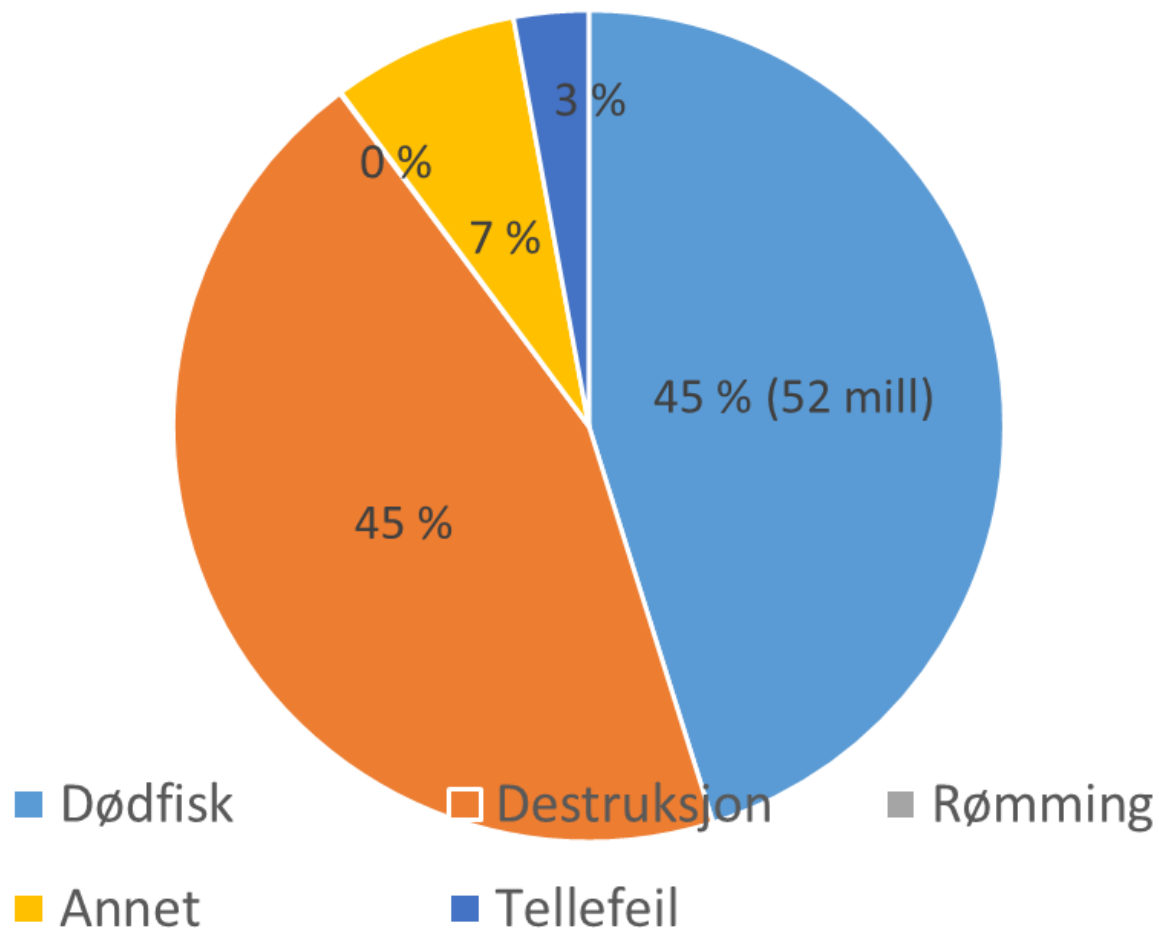

SETTEFISKPRODUKSJON AV LAKS 1997-2016

Kilde: Fiskeridirektoratet

Svinn i settefiskproduksjonen (2016)

Kilde: Fiskeridirektoratet

Risiko ved merdoppdrett av laks

- Dårlig vannmiljø
- Sykdomsfremkallede organismer
- Parasitter
- Predatorer
- Uvær – havari
- Håndtering og behandling

Photo: NN

Photo: JE Fosseidengen

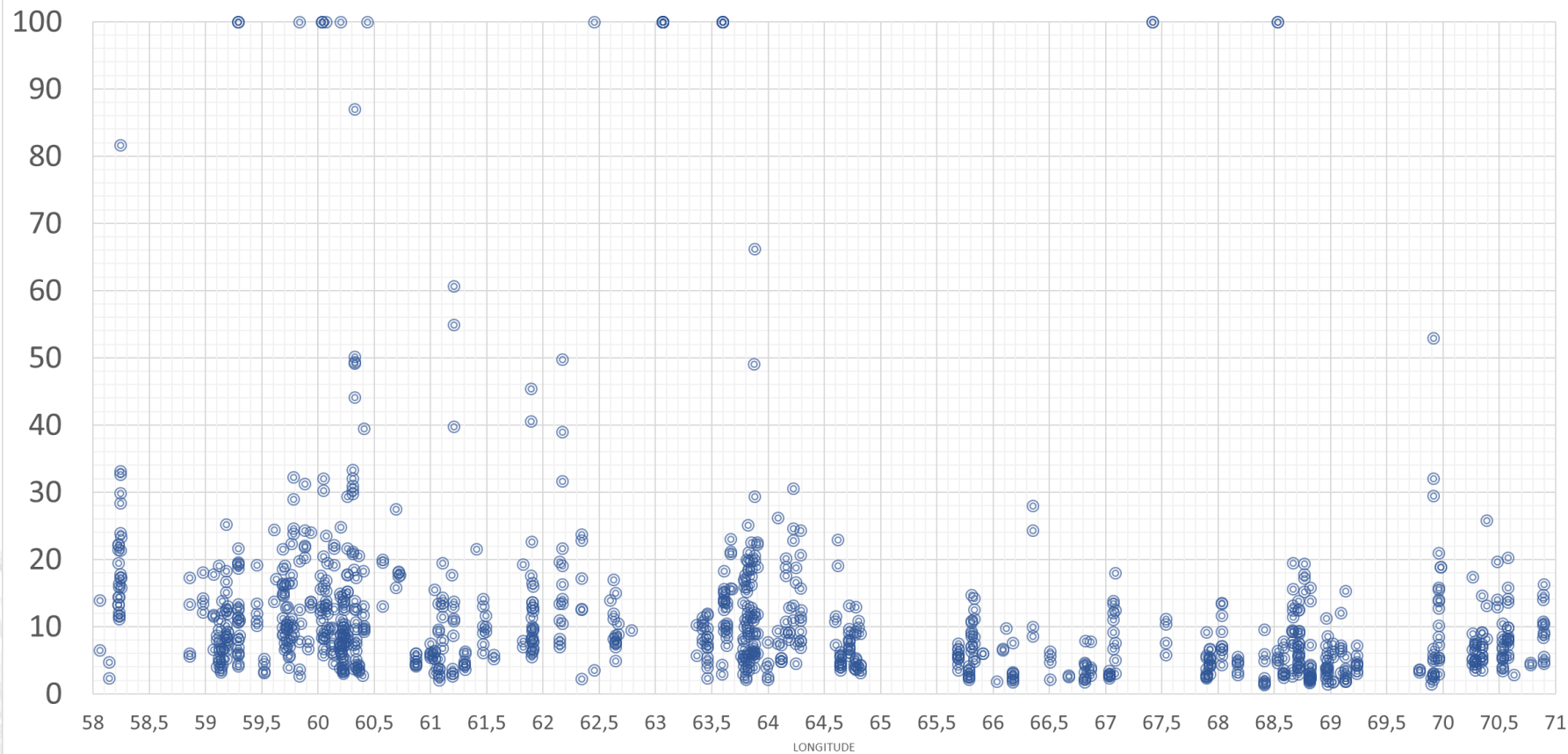
Salmon lice

Hvor stor sannsynlighet er det for at fisken dør i sjøfasen?

Registrert %døde av laks utsatt 2015 etter 15 mnd

Akkumulert % dødelighet etter 15 måneder laks satt ut i 2015

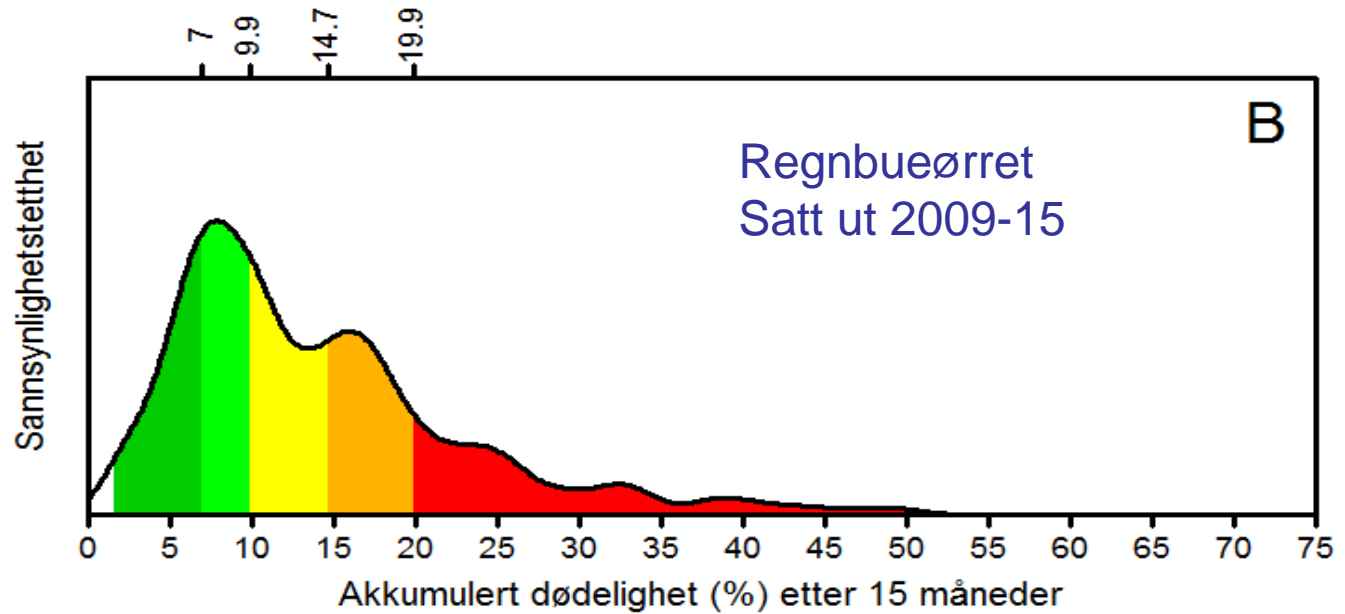
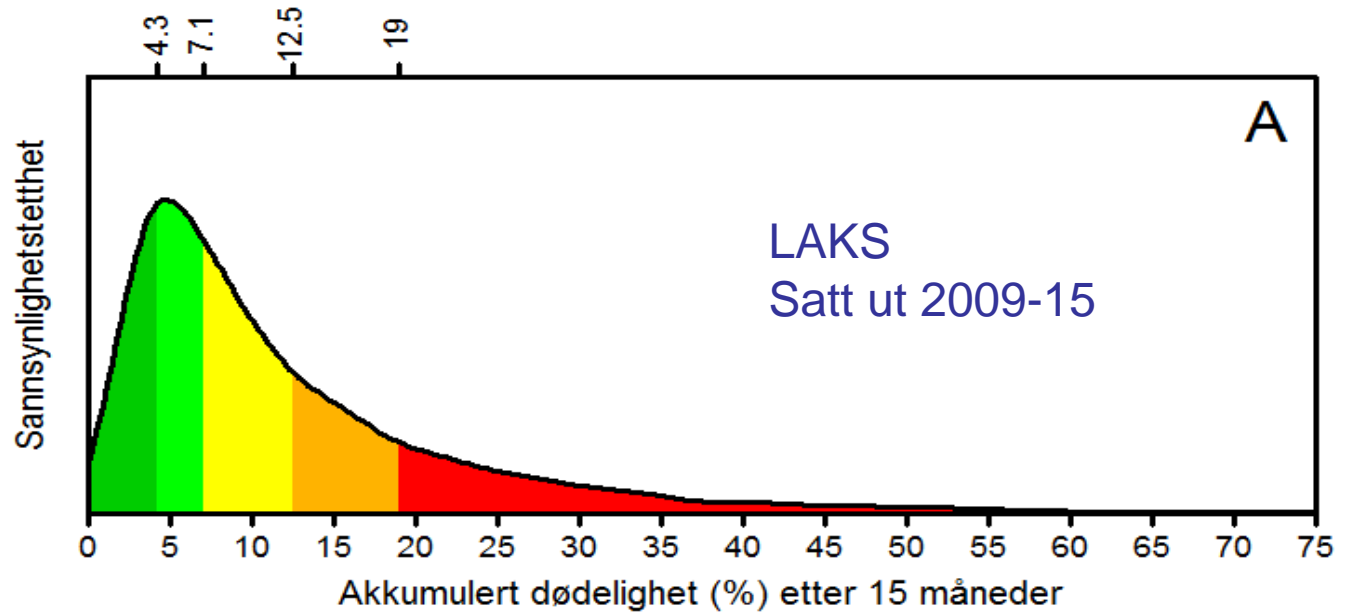

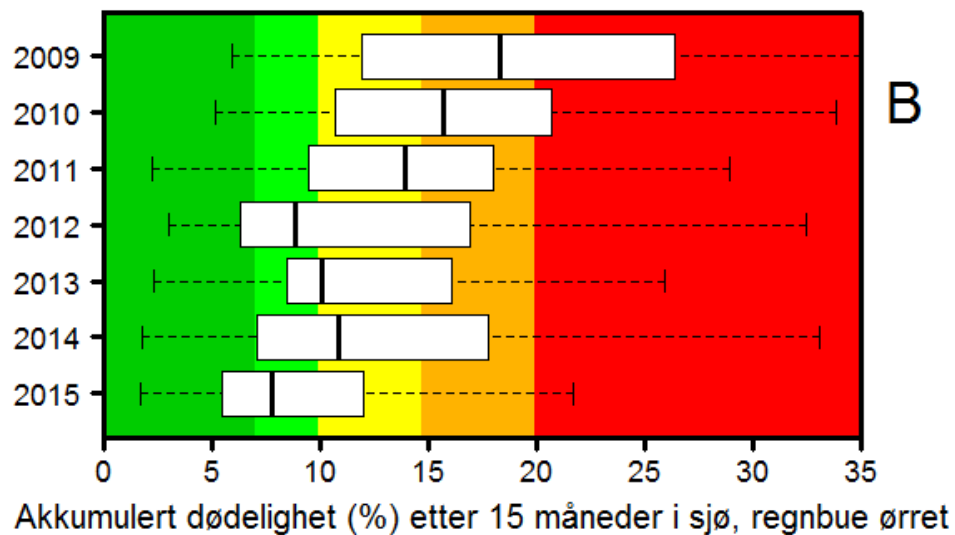
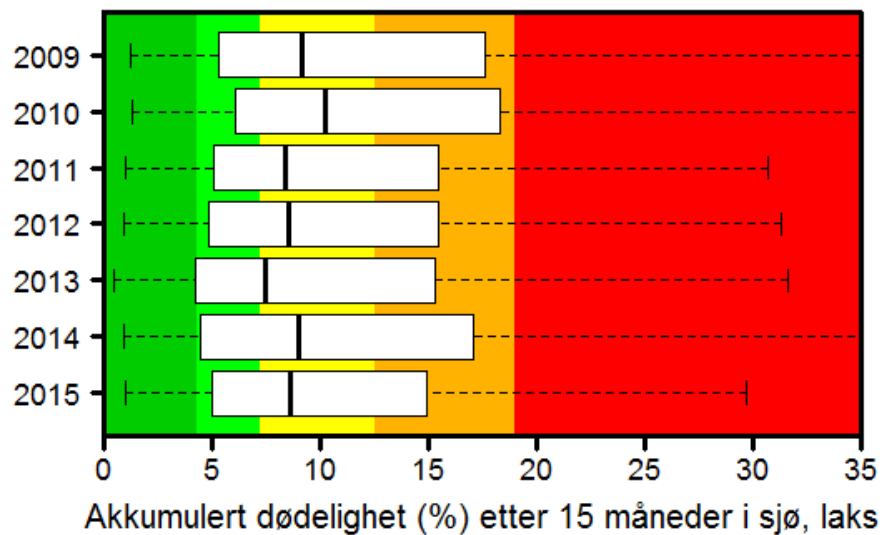
Rogaland

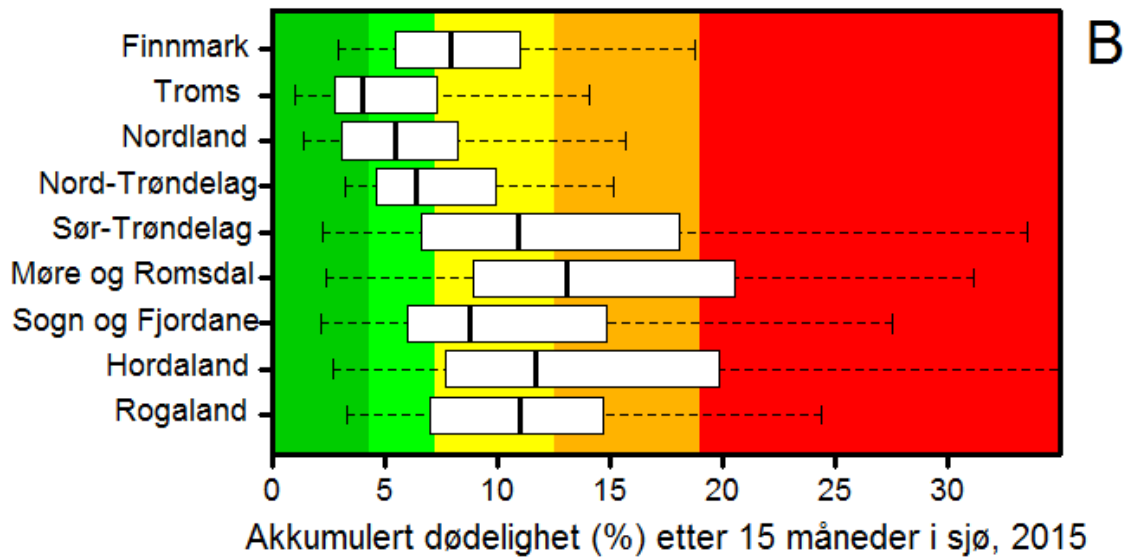
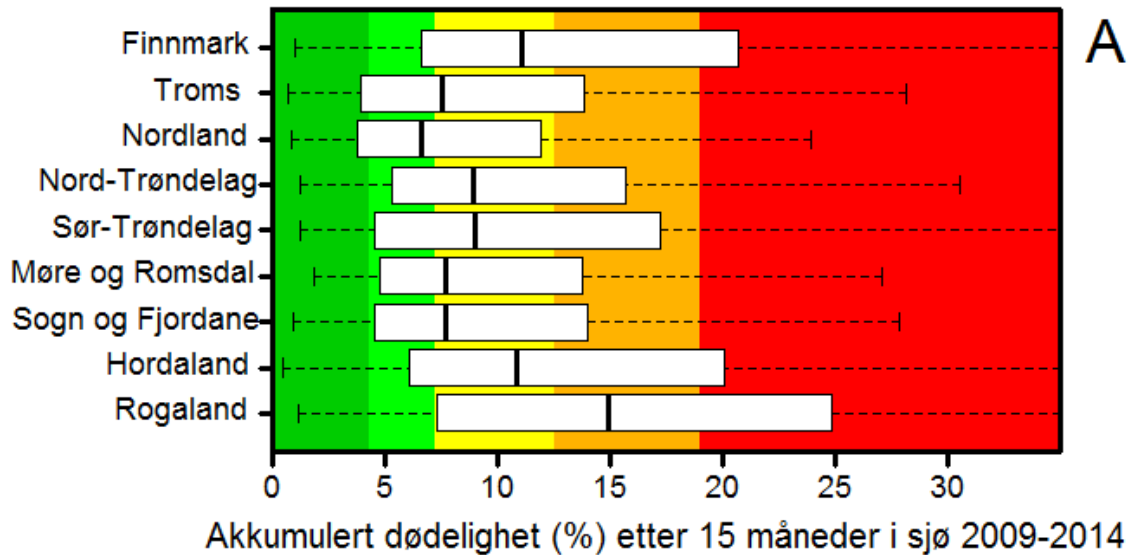
Trøndelag

Finnmark

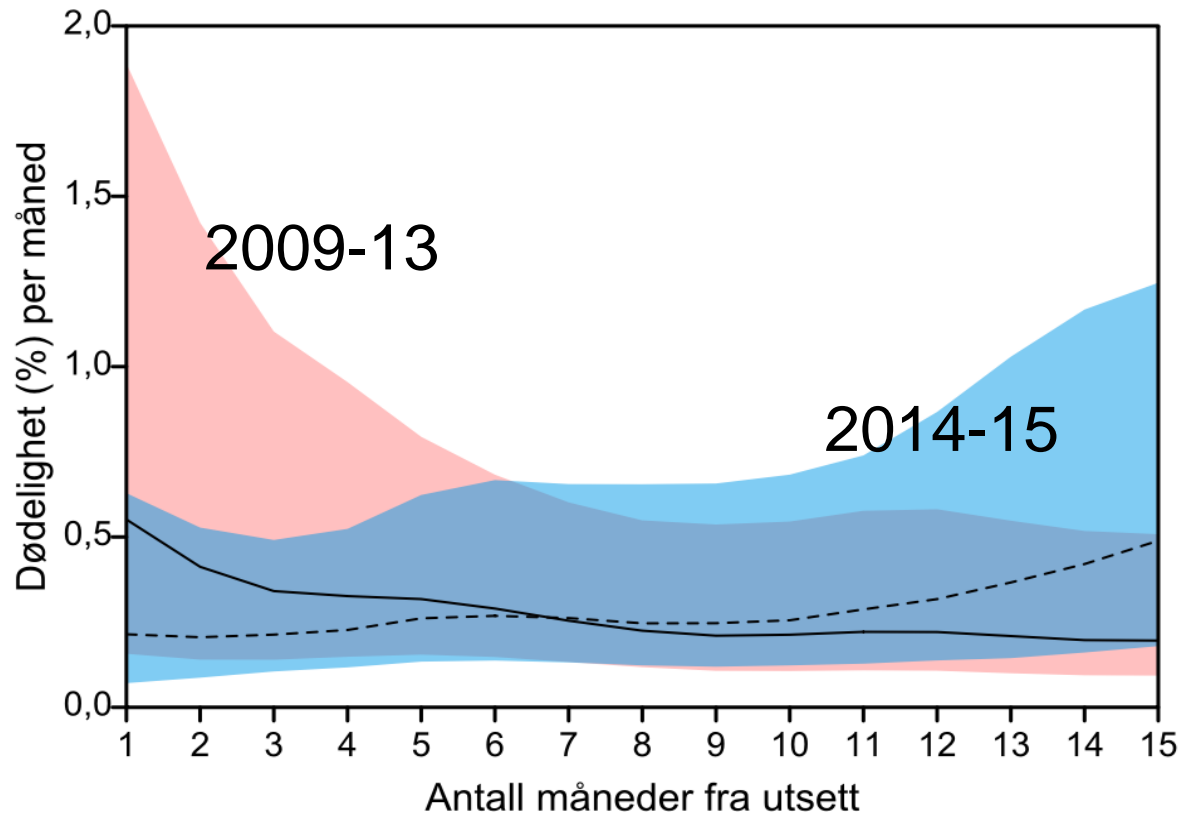
Kilde: Biomassedatabasen, Fiskeridirektoratet

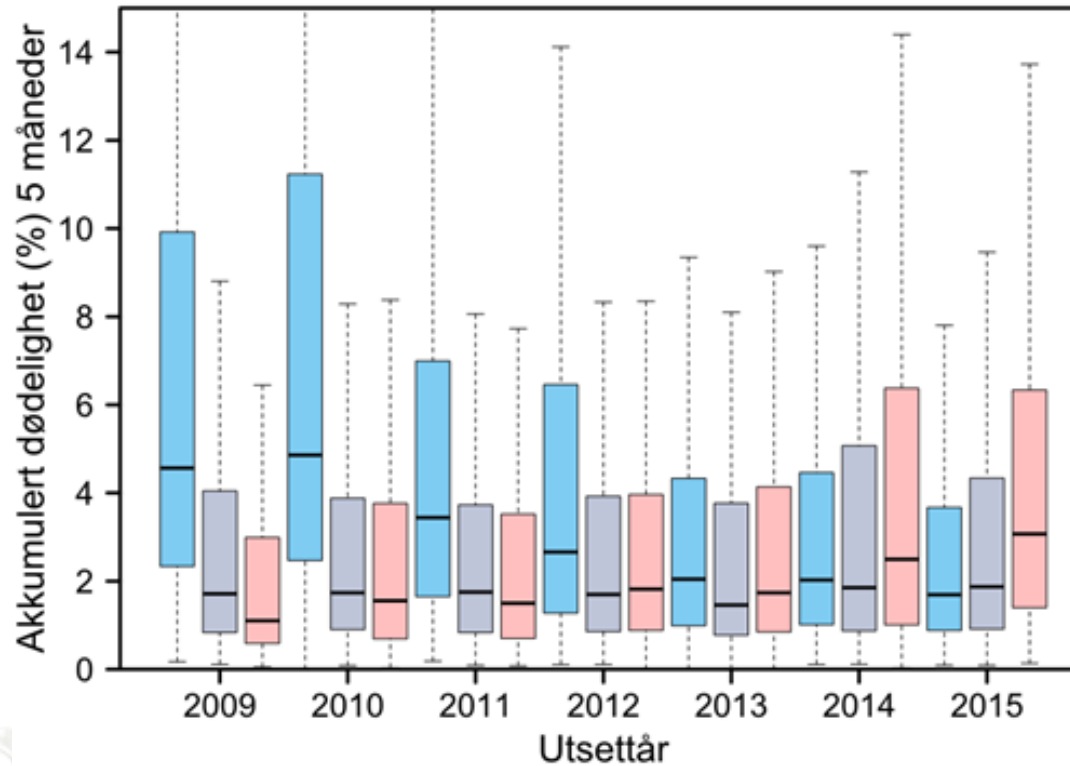

Når dør fisken i merdene?

Figur 8.1.1. Standardkurve for prosent dødelighet per måned de 15 første månedene fra utsett i sjø med 25-, 50-, 75-persentil for månedlig dødelighet. Prosent døde fisk per måned = $100 * \text{antall døde fisk} / \text{antall fisk i merd ved månedsstart}$. Rosa med heltrukket linje er standardkurve basert på data fra 2009-2013. Blå med stiplede kurve er basert på data fra 2014-2015.

Når dør fisken i merdene?

Figur 8.1.2. Fordeling av dødelighet i første, andre og tredje 5 måneders periode av produksjonen for all fisk satt ut fra 2009-2015. Blå: 1-5 mnd; Lilla: 6-10 mnd; Rosa 11-15 mnd. Boxplott med 25% og 25% kvartil. Stiplet linje innenfor 95% av observasjonene.

Millioner av laks dør av behandling mot lakselus!

I en av tre behandlinger døde mer enn 1% av fisken etter mekanisk behandling i 2016

Tabell 8.2.1

Forøket dødelighet måneden med avlusning i forhold til måneden før behandling (akutt dødelighet). Prosent behandlinger med mer enn 1; 2,5; 5; 10; 25 og 50 prosentpoeng økning i dødelighet etter lusebehandling i 2016. N er antall gyldige observasjoner i databasen.

	1-2,49	2,5-4,99	5-9,99	10-24,99	25-49,99	50	N
<i>Mekanisk</i>	33,2	17,3	7,7	3,6	0,8	0,0	365
Bad (Cypermethrin)	13,0	5,6	5,6	3,7	1,9	0,0	54
<i>Termisk</i>	25,5	10,3	4,9	1,1	0,3	0,2	971
Bad (Hydrogenperoksid)	17,1	5,4	3,7	1,6	0,2	0,2	427
<i>Bad (Azametiphos)</i>	13,5	6,5	3,3	1,5	0,1	0,0	275
<i>Bad (Deltamethrin)</i>	12,7	5,0	1,3	0,6	0,6	0,3	640
Bad (Andre)	16,7	7,4	3,4	0,9	0,2	0,1	1933
Vannstrøm	10,3	4,7	0,9	0,0	0,0	0,0	107
Fôr	6,3	2,7	1,1	0,3	0,1	0,0	2951

Se Risikovurdering for norsk fiskeoppdrett 2017

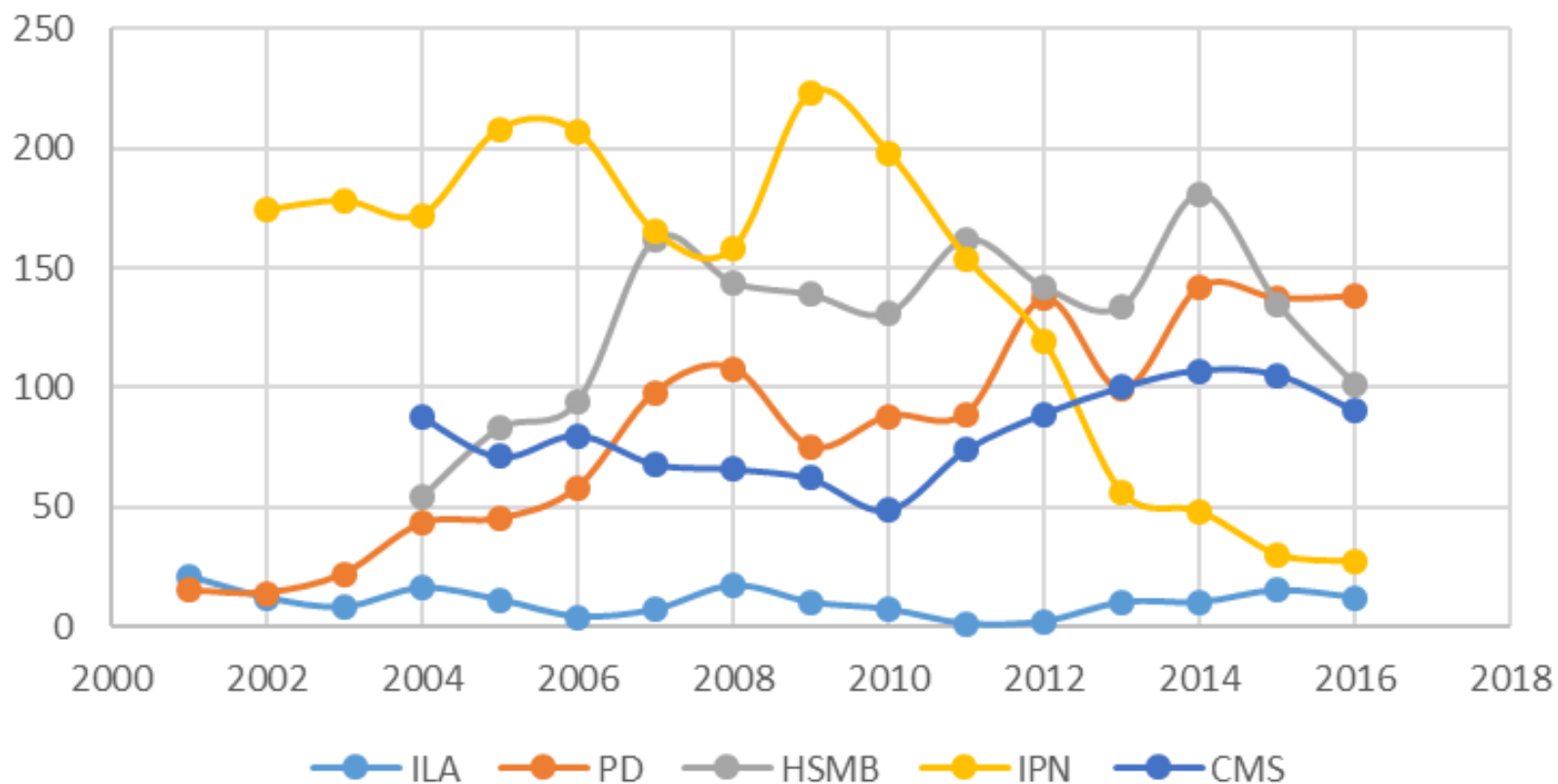

SKADELIGE ORGANISMER

- Parasitter: Lakselus, AGD, Parvicapsula
- Virus: PD, HSMB, CMS, ILA, IPN
- Bakterier: Vintersår, Vibrio sp, BKD, Yersiniose, Furunculose, Flavobacterium, ..
- Alger
- Maneter

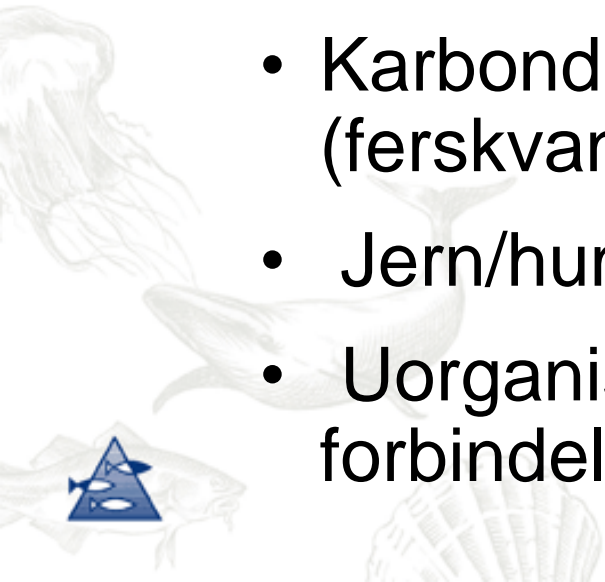
Virussykdommer (påvist av VI)

Hjeltnes mfl 2017 Fiskehelse rapporten 2016

VANNMILJØ

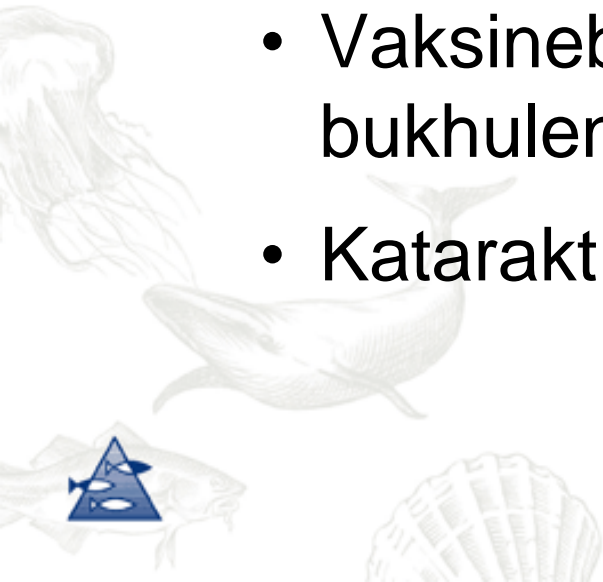
- Oksygen,
- Saltholdighet,
- Temperatur
- Vannstrøm
- Lysforhold
- Karbondioksid, ammonium (ferskvann)
- Jern/humus, aluminium
- Uorganiske og organiske forbindelser

Velferdsproblemer for oppdrettsfisk

PRODUKSJONSLIDELSER

- Feilutvikling, ryggradsdeformasjoner
- Dårlig smoltifisering – osmoseproblemer
- Ernæringsbaserte lidelser (plantefôr, tarmskader, feilernæring, fosfor, feilutvikling..)
- Vaksinebieffekter (sammenvoksninger i bukhulen, deformasjoner)
- Katarakt, blindhet

HÅNDTERING og BEHANDLING

- Trenging
- Pumping
- Transport
- Sortering
- Mekanisk behandling
- Kjemisk behandling
- Slakting

Risikovurdering
norsk fiskeoppdrett 2016

